

महाकाव्य कल्याणमालावरेण्यं

अनङ्गुलानिरूपणम्

(कामरूपम्)

आषाढकथि

115

ASIA ARCHIVES

श्रीगणेशाय नमः ॥ अतिललितविलासं विष्वे नो निवासं समरुतं विकारांशं वरस्य प्रगाशं ॥ रतितनयविरागं संततं चामिरागं सभविजितवामं शर्मदं नो मि
 कामं ॥ १ ॥ लोदीव ॥ वतं सोहगरीपुवनितो नेत्रवारिप्रधूरप्रादुर्भूतासुसिंधुधामितसुमालीलयाप्राविताश्रवः ॥ सत्पुत्रां व्यातिकीर्तैरहमदनुयतेः कामसिद्धान्त
 विद्याजीवश्रीलाडधानक्षितिपतिमुकुटैर्घृष्टमादाविहः ॥ २ ॥ अस्मेव कोतुकनिमित्तमनेंगरंग्यं धंधिलासिजनवद्वेभमातनोति ॥ श्रीमा-महाकविशेष
 कः काविदग्धः कल्याणमल्ल इति भूषणनिर्घशस्वी ॥ ३ ॥ परिजनपदेनंगश्रेणीपिकाः पटुवंदिनो हिमकरसितक्षेत्रं मन्त्रद्विपोमलयानिलः ॥ कुरुतनुधनु
 र्वल्लीलीलाकटाक्षरमावलीमनामिजमहाराजस्येताजयंतिविभूतयः ॥ ४ ॥ भूयोभूयो मुनिवरगवीरर्थदुग्धानि दुग्धानिर्मथ्याथं प्रणिहितधियो सोय
 मादायसारः ॥ स्वादुः पथोत्तलितरमणियोवनाभोग्यभोग्यो मुखोदेवैरपिवज्रमतः सेव्यतां पंडितेन्द्राः ॥ ५ ॥ असाध्यायाः सुखं सिद्धिः सिद्धायाः
 श्रानुरंजनं ॥ रकायाश्रयिः सम्प्रकाशशस्त्रप्रयोजनं ॥ ६ ॥ मनादिदृष्टावज्जुशोमुनीनां तस्मात्मादायनिरूपयामि ॥ अतो गताकलिकला
 नुरागेर्ग्राह्यः सदायं पुरुषैः सभावैः ॥ ७ ॥ निःसारेजगतिप्रपंचसदृशे सारं कुरंगीदृशो मेकं भोगसुखं परात्मपरमानंदेन तुल्यं विदुः ॥ नृणां
 त्यादिविवेकमूढमनसो लुधापि नानांगनाः संविदन्ति न कामतत्त्वविकलाः पश्चादिवन्मानवाः ॥ ८ ॥ पद्मिनीचित्रिणीवाधशंखिनीहि
 स्तिनीतितः ॥ पूर्वपूर्वतरेत्तासुश्रेष्ठानलक्ष्मवक्षते ॥ ९ ॥ अथ पद्मिनीत्वरूपं निरूप्यते ॥ प्राप्तेरक्रकुरंगशावनपुनादलेन्द्रि
 तुल्याननापीनोत्रंगकुचाशिरीषमृडलास्वल्पाशुनादक्षिणा ॥ कुल्लोभोजसुगंधिकामसालिलालज्जावतीमानिनीरुपासा

कापिसुवर्णचंपकानिमादेवादिपूजाराजा ॥ १० ॥ उन्निद्रां वृजकोशतुल्यवदनछत्रामरालम्बनातन्त्रीहंसवधूगतिः सुललितं वेधं सदा विभ्रती ॥ मध्यं
वापिबलित्रयां कितमसोश्रुतां वराकां क्षिणीमुग्रीवाभ्रनासकेतिगदितानाद्युत्तमापद्मीनी ॥ ११ ॥ अथचित्रिणीलक्षणाणि ॥ तन्वंगीगज
गामिनीवपलदक्षिणीनशिल्पादिताकोरुत्तानवहृत्तराधसुरुशमध्यमपूरस्वना ॥ पीतुश्रोणिपद्मोदरासुललितेजंघेवल्लरीकुशका
मांभोमधुगंधधोहमपिसानुचोभतं वत्सला ॥ १२ ॥ कामागारमसांद्रलोमसहितं मध्येमृदुप्रथेशाविभ्रत्फुट्त्रसितं च वत्तुलमथो
रत्नं बुनायसदा ॥ भृंगीप्रयामलकुंतलाथजलजयिबोपभोगेरनाचित्राभोगवतीरतेत्यस्विकाजेयांगनाचित्रिणी ॥ १३ ॥ अथशंखि
नीलक्षणाणि ॥ दीर्घबाहुशंखिः पूथमथोदेहं वहतीतिथापादोदीर्घतरोकटिं वृहतीस्वल्पस्तनीकोपिनी ॥ ग्रहं क्षाएविगंधि
नास्मरजलेनालेनसांद्रैः कन्धैः सन्निभं कटिलेक्षणादुतगतिः संतप्रगात्राभृशं ॥ १४ ॥ संभोगेकरजक्षितानिवजशायकुत्पनं
गाकुलानन्तोकेनचभूरीभक्षतिसदाप्रामोभवेत्येत्तला ॥ त्रकवत्त्रासतरागामिनां क्षतिदयाहीनां वेपेभुत्पभृत्पिंगादुहं मता
अघर्धरमहाहृदस्वरोशं विनी ॥ १५ ॥ अथरुक्मिनीलक्षणाणि ॥ स्थूलाविंगलकुंतलाचवडुअकृत्तरात्रपावर्जितागोरां
गीकुटिलांगुलीकवरणाहृत्तानुमकंधरा ॥ विभ्रत्पेभमसां वृगंधिरातिजं नोयभृशं मदगाडुः साध्यासुरेतिगजदरवा
स्थूलोष्णिकाहृत्तिनी ॥ १६ ॥ अथनलिनीप्रभृतीनां सुवतिथयः ॥ वेदाधक्षी २३ १२४ ५ प्रसंगानिथयः प्रोक्ता

नलिमंरतेभोग्पादिप १२ दश १० तु दसंरतिथिषु प्रीता भवे विनिर्णी ॥ १५ ॥ अं गे १० मोधि ७ गुणा ३ स्मरे ७ १३ निधिषु प्रायो द्वे चं विनी राका १५ ॥
र ३० चतुर्दशी १४ ग्रह मिता ८ त्वेन द्वे वं हस्तिनी ॥ १७ ॥ अं गे १० पद गुल्फ जानु जघने नाभौ च वक्षस्तने कक्षा कंठ कपोल दंत वसनने नेत्रालके मू ३
नि १ श्रुक्ता ३ श्रुक्ता विभागतो मृग दशा मंगे घनंग स्थिति ह्वा चो गमने न वा म पदतः पक्ष दधे लक्षयेत् ॥ १८ ॥ रात्रे च नु ध्वरे ले न लिनी ५
वंति संया निचित्र दयिता प्रथमे वयो मे ॥ श्री त्वेन ती यचरणः खलु शं विनी नां न कं दिना र्द म पि हस्ति वधु जना नां ॥ १९ ॥ रजनी सुरतेषु
पद्मिनी न सुखं या नि नि स र्गतः कृत्वि ॥ दिवसे शि भु योगतो पिसा विक सत्पं बुजनी यथा रवेः ॥ २० ॥ इति श्री म द्वा ५ न व द्वा विनी
राय महा कविक ध्या ए म ध्व विरचिते नंग र्द पद्मिनी दिगा नि व र्णो ना म प्रथमः ॥ २१ ॥ अथ पद्मिनी नां साधारणी च द्रु क
लानि कथ्यते ॥ सी मं ता क्ष धरे कपोल गले कक्षा कुवोरः स्थले नाभिः श्रोणि वरुंग जानु निपु न र्भुष्या म रु दु हि मा न् ॥ गान्धु
हृपे देषु गुल्फ विवये ते रात्मनो घात नै र्नीताः स्वीय व शं करं गन म ना विन्दिते सो र्म्य परम् ॥ २२ ॥ अथ ता सा मे व पृथक् कथाः श
शिकला मते ॥ तत्रा दोष म्नि म्नाः ॥ कंठे संक्षिप्प गा ठं मृदु कर ज व यं गंड पाली नितं वेष्टे पां र्धो रे वा विष म् द धा रे देः र्वंड
य दंत वा सः प्रे म्गा चं व ललाटं व पु ष्वि व जन य प्रो म ह र्षं नि तां तं शी का रा का र व क्रां प्रति प दिन लिनी द्रा व ये ना वि द
रु ॥ २३ ॥ संवृं व दंत वसनं जघने कपोले पाद दधे स्तन युगे च न र्वा दि दत्वा ॥ प्रायः प्रवृद्ध म द नां युग ला र्वा ति थ्यां कामीनि

येद्रवदशानलिनीमरुर्व॥ **आ**गाकालिगनप्रवर्ककुचपुगं संपीघरनरुदंडावेदाशुरदेरेथोतफलेकेयचनरवानादरात॥ दोमृलेसहसासकचुहुरितंकुर्वेश्व
तुर्धनिथोकामंतं प्रतिबोधवद्रकलयाकुर्यादशं वद्विनी॥ **४॥** दृष्टाधरंतदनुपीनकुचोविमर्द्यप्रायेणचूवुकयुगं वारिगृह्यरागान्॥ केशालुदक्षि
राकरेणविरुध्यमंदंकुर्यात्सुविहूलतनुंकिलमच्यमीशु॥ **५॥** अथवित्रिएपाश्चक्रकला॥ अधरंपास्विंयकं धरामथसंश्लिष्यनवेनितं वकं
॥ विलिखनूदुतेमेववित्रिणीमनुष्ययां प्रवर्तानेयेत्तरः॥ **६॥** कंठे संपारिभ्यवाजलतयानाभिंलिरवन्पाणिजे दंष्ट्रावापुरदकदंसुपुल
कं गृह्णन्नेरोजदयं॥ कुर्वन्ममथमदिरेकरिक्रीडायितुं बुद्धिमान्मृग्यां स्मरवारिनिर्भरवती कुर्वीतवित्रिप्रियाम्॥ **७॥** कस्मैत
त्तनमध्वपुष्टिमदनारोगेषुकथांतथाकामिनां निजवामपाणिकमलंकान्तः समालोच्यन्॥ श्रीवांपाणिर्हैलिरिवेश्वशतकेशं
वल्ललाटं भृशंकुर्यादाशुविसृष्टममथजलां रामोदशम्यां तिथोः॥ **८॥** गाठं संपारिभ्यगंडपुर्गकोतुं वन्दशंश्चाधरं कर्णश्रोणि
खप्रदानरसिकः कुर्वन्निमेवदशोः॥ संकष्यंश्चिकुरान्विलासकुशलाः सीतारयुक्तां प्रियां दादृश्यात्तुरयातिविहूलतनुंकुर्यात्सुमो
श्चित्रिणी॥ **९॥** अथशोविन्याश्चक्रकला॥ वाज्म्यांपारिभ्यगाठमधरं दन्ते दृशानिर्दृष्टकोमृलेवरपालिजक्षतचययद्य
न्यथेष्टंभृशं॥ संकुर्वन्चुरितंकुचद्वयतेदन्तं तृतीयादिने मुक्तानंगजलां चकीयवशागाकुर्यान्नरः शोविनीम्॥ **१०॥** वक्षःक
पोलगलकर्णमेदपुयचूवन्प्रायो नखानिपारिभ्य कृतोष्ठपानः॥ गाठं विमर्द्यमदनालयमाधनारीं स्रजवयेभरवरः किल

मप्रमीयुः १० विलिखन्नुनैः शिरोधरानथगृहंश्चकुर्वोसशीकृतं ॥ परिचुम्बकपोलमंगमांश्चथयेदाश्रुतिथोमनोभुवः ॥ १३ ॥ अथहस्तिन्या
 श्रुतकला ॥ मदन्मदनमुच्चैर्मर्दयन्नाभिर्मूलेतरलितनिजपाणिर्दत्तबोसोनिपीड्यः मृदुतरकरजायेः संलिरव्याश्वदेशे कलितकुवङ्गा
 नावङ्गमः स्यान्नवम्पा ॥ १४ ॥ नयनेपरिचुम्बकक्षयोर्नखराधातरतः स्मरालयेः स्वयन्कारिकेलिमानयेत्त्ववशीशंभुतिथोद्विपांगमां ॥ १५ ॥
 नानालिङ्गनचुम्बनानिस्वयन्प्रायेरातीक्ष्णोर्नखैः कक्षोत्तनमंडलाभकरांसंदारयन्केलिषु ॥ कामोगारसचुम्बकांचितकरः संत्य
 क्त्वात्पुंकां दर्शयतिथोस्वानिः सहतनुं कुर्यान्नरो हस्तिनी ॥ १६ ॥ इति श्रीमल्लाऽनुवङ्गविनोदाय महाकविकदम्बायामल्लाविरचि
 ते अनङ्गरङ्गे चन्द्रकलानिरूपणं नामाष्टमोऽध्यायः ॥ ॥ अथशशमृगादिजातिभेदेनसुरतभेदेनिरूप्यते ॥ ओरोहेर्मदनां कुश
 स्पुष्टयाज्ञेयाः सदायास्त्रियोनीतांतां परिणामहेसवतादिव्यांगलीकैः क्रमात् ॥ जातोदेः नुरगाः शशाश्चवृषभाः आश्वास्तथे
 यांगमा मृगपश्वीद्विदंगनाश्च कथिताः प्राक्स्मरिभिः सर्वतः ॥ १७ ॥ हरिणीशशयोर्वृषाश्चयोः समयोगः करिणीनुरंगयोः ॥ भव
 तीहपरस्परं द्वयोर्मितरां श्रीतिरङ्गसंगरेः ॥ १८ ॥ हरिणीवृषभंतथाश्वेकानुरङ्गं चोच्चमिहद्वयंरतेः ॥ नुरगीशशकां द्विपीवृषं स्मृत
 मेतद्वितयंतुनीचकं ॥ १९ ॥ नुरङ्गीहययोयोगिरतिमत्पुञ्चकं विडुः ॥ हस्तिनीशशयोश्चाथरतं स्यादतिनीचकं ॥ २० ॥ तत्रप्रशस्यं

सुरतं समं स्यादुच्च हयं मध्यमेव विंशतिः ॥ नीचे धमे सुचमथाति नीचमसंता न हं कविनिः प्रदिष्टं ॥ कुरु यो ह धिरो द्रवा त्रिधा लघु मध्यो ह वलाः स्मरान्ते ये
जनयन्मवला नुसारो वज्र कंडू वनिता नमस्यते ॥ १॥ प्रमाणा हीन लिंगेन सा कंडू नो वशा म्यति ॥ अतो न नीच संभोगे तु हिंगं छुन्नियोषितः ॥ २॥ वरंग
मध्यं नारी रागं मत्स्यं कोमलं स्मृतं ॥ अति प्रमाणा लिंगेन ना तस्मात्संभुवं भवेत् ॥ ३॥ सम प्रमाणा लिंगेन मधूलेन सुदृढेन च ॥ शमयन्मूल कंडू नि
मंदये भ्रमुज्जुः ॥ ४॥ काम केलिकलाभिज्ञः सुरवयन विविधैर्गुणैः ॥ विसृष्ट काम मलिलां वशीकुर्यान्मृगी दृशां ॥ ५॥ नारी विसृष्ट कुरु मेव
जलारतां ते नृत्सुं करोति वज्र वध्नम रोदते च ॥ वै कल्पमेति मुकुली कृतवात्ने जाश कोति नो किमपि सो दुमति प्रयासा ॥ ६॥ चिर मध्यमव
शीघ्र संभवा न नार्योस्तु विसृष्टिस्त्यक्ते ॥ समया प्रमिति प्रभेदतो न वधे वंसुरतं समीरितं ॥ ७॥ चंड मध्यम मंदारं स्त्री निभे दोश्च विडु
तयोः ॥ क्रिया वनि विधा शोक्ता लघु मध्य चिरो दयाः ॥ ८॥ अत्रा पिकाल भेदे न न वधा वंसमूहयेत् ॥ सप्त विंशति संख्यं हि कीर्तितं वरतं
वुधे ॥ प्रवण्ड वेगे वज्र शा विसृष्टिः कामा कुल संरति लोभता व ॥ स्या मंद वेगं विपरीत मेतत्त न मध्य भावः ॥ वलु मध्य मेव ॥ ९॥ अथ
शशा चतुर्धनिक स्यते ॥ प्रायः कोमल कुंतलाः पृथु दृशः शान्ताश्च उच्छाशनाः मृदु मांगाः भुचयः सुवर्तुल सुरवाः तुल्याल्प दन्तास्त
था ॥ विप्रं कः कर जानु माद ज धन ग्रीवोत्पुश्या मतां संभोगात्पु सुखाः सुगंधि मदनं मंदा विनीताः शशाः ॥ १०॥ अथ वृष मलक्ष

रगादि॥ १॥ करप्रोभतमोलमोदकभुजाः सुप्रोढवक्षस्थलातृक्षाः कर्मनिमोदाश्च कठिनास्यागान्वितापीवरं॥ ओणान्नः स्थिरदीर्घलोचन
 धृतः स्वारकहस्तोदरावागोलावृषभानवांगुलमितं कामाकुसंविभ्रती॥ १७॥ अथाश्वलक्षणाणि॥ दीर्घस्थूलशिरोरुहश्चलदिति स्फु
 रलक्षंकोधनाश्चत्पंतं कृशदीर्घकंधरदश्रोत्राननलोभिः॥ पीनोरस्थलदीर्घबाहुयुगलानिद्रालवः सालसाः प्रोढचक्रनखा
 रिजानुयुगलागंभीरसंभाषिणः॥ १८॥ दृष्ट्वावंदरेतेरताश्चनितरोदीर्घांगुलीश्रेणयः स्थूलस्त्रीरतिलालसाः वज्रभुजोगत्वा
 गुप्यध्यानिताः॥ शूरदशरुकिंघिममथजलप्रायास्तथाव्याकुलाश्चादित्पांगुलसंमितं चतुरंगालिगंसदाविभ्रती॥ १९॥
 अथमृगीलक्षणाणि॥ सांद्राकुंचितकुंतलासमशिरास्तन्वीसुतंगस्तनीकुल्लेन्दीवलोचनाथचिपटद्वाराचतुष्कोटी
 ॥ आरकाधरपाणिपादयुगलापीनोत्कामालसाशायः कोमलवदित्तवर्धभुजकाविस्तीर्णकणश्रुतिः॥ २०॥ इष्टिलुः
 सुकुमारिकापिकरवात्पंतंरतेलेपदाविभ्रंत्येवजमशकंधिवदनस्यंदातथात्पाशना॥ सुओणीशरलांगुलीगजगतः
 श्रंश्रंमनरागिणीसेयानिद्रच्छङ्गलेः परिमितंगुह्यंवरुंतीमृगी॥ २१॥ अथवज्रालक्षणाणि॥ मोर्तिनिमुसमुन्न
 विंविदधतीस्थूलार्धलोद्रेः कचेः नीलांभोजदलेक्षणापंतगलश्रोत्राननकोमला॥ पीनश्रोणिपयोधराभुमगति

ममीरामाभीहृदकिंविमृष्टधराभ्रमांशलभुजाक्षामोदरीकोपिनी। २२। ओगांभोतृत्वाहपाणिवरणानिद्रासुभोग्यप्रियाविल्लीएंरिधनीकटिंव
लमनाःकोनेनुरागान्विता। कामांभः प्रवलप्रगंधिसुचिरात्संभोगकालेद्रवेनविशेषावडवानवांगुलमितेगुह्यंवहंतीबुधेः॥ २३। अधकरिणी
लक्षणाभि॥ पीनद्वाराकपोलकर्णगलकाप्रस्थललंबोदिकापिंगाक्षीरवक्रपर्वनिवहादृष्टेत्पुनीलालका॥ हृत्स्थूलकरांरुवाज
युगलागंभीरुक्षमनाकामार्तामृततंस्वनीदृगदृशनाडुष्टाचवित्तत्रया॥ २४। दुःशिलासंबलांगिकापृथुक्त्वाकंष्टेकसाधारताव
सुतं वक्रभोजनीचनिरांफोषेषुवद्धमृहा॥ विभ्रत्पेवमदोयगंधिमपिसीकन्दर्पनीरिसदाज्ञेयाभानुमितांगुलीकमदनावासावुधे
हस्तिनी॥ २५। इतिनिर्दिष्टमेदानांअभिचारेपिलक्षणे॥ अहमध्याधमत्वेनसाकार्यचविशेषतः॥ इतिश्रीमल्लाउनवधनवि
मोदायमहाकविकल्पाणामध्वविचितानंगरंगेजानिविशेषपर्वकंसुरतमेदनित्पुलंगनामननीयस्थलः॥ अथांगनानांसमा
नधर्मानित्प्येते॥ यावत्सोऽशसंख्यमवमुदितावालाततस्त्रिंशतीयावत्स्यात्तत्तरीचवाएगविशिषेःप्रत्यनुयावद्रवेन॥
साप्रोठेसभिधीयेतेकविवरेष्टेकानद्वैतानिंधाकामकलाकलापविधिपुत्याज्यासदाकामिभिः॥ २६॥ वालानुवीनस
तेमुदितातमिअसंजायेतेथतत्तरीमिहतिप्रकोशः॥ प्रोठाप्रकाशतमसोःसमुपेतिसोरखंवृष्टानुनकचननीवित्तहा
रिणीसा॥ २७॥ वालातांबूलमालाद्येस्मिन्तरीभूभिभ्रमरेः॥ सुप्रेमगारंज्यतेप्रोठावृष्टात्वालापगोरवेः॥ २८॥ कशतनुर

निदीर्घानिघ्नकक्षावर्कसुचिरपतिविभुक्ताकामिनीस्यान्मूलधोङ्गी॥ पृथुलतरशरीरगोरवर्गचिखर्कसततसुरतयोगाद्गुरुकक्षाव
तास्यान्॥ ४॥ अथप्रकृतिलक्षणाणि॥ शिष्टाविलासप्रकृतिः पित्रमा मध्यमा मृता॥ अधमावानुलानारी॥ नलदम्पारपविचदम
ह॥ ५॥ सुस्निग्धदन्तनखलोचनपद्मयुगामानो नताप्रियतमेसुहृत्तनुरागात्॥ श्यामाधमातमृदुमंशलगुह्यरंध्राप्रोक्ताकफप्र
कृतेरेववरापुरंध्री॥ ६॥ स्यात्पित्रलावंगोरुङ्गीशोणिलोचनयाणिजा॥ क्षणकृष्णप्रसूभाचपीनश्रोणिपयोधरा॥ ७॥ विभक्ति
धर्मसालिलंविस्त्रगंधीसुबुद्धिका॥ श्लथकोद्यनवरंगीचिकुरालासुरतेमृदुः॥ ८॥ वानुलानुकठोरुङ्गीरुक्षकेशीप्रलापिका॥ वंचलावज्
भोज्याचकृद्नपाणिजलोचना॥ ९॥ श्यामाध्वसुरवर्गचिसुरतेकठिनाभृशंगोगजिह्वानरवरस्यशंविभक्तिमिदनालयं॥ अथदेव
सत्वादयड्यन्ते॥ प्रसन्नवक्त्रांबुजमोरभागीसंतोषयुक्ताश्रुक्किर्महक्षाः॥ प्रियंवदाभरिधनाजनाद्यानारीयमुक्ताकिलदेव
सत्वा॥ १०॥ लंगितिलीलारसिकातिशोतिसुगंधमाल्यादित्विः शुभाङ्गी॥ विलासिनीनिर्मलुचात्वेसागंधर्वसत्वावनि
ताप्रदिष्टा॥ ११॥ अथतलज्जामधुमांससत्कापीनस्त्रनीचंपकंगोरदेहागिर्यान्वितासंततभोगवांछाप्रोक्ताकवीद्रेःव
लयक्षसत्वा॥ १२॥ आतिथ्यसरयादिषुबुद्धभावानुरागिणीनिर्मलचित्रवृत्तिः॥ नानाव्रतेरेतिनवप्रयासमगुह्यस
त्वापरिकीर्तितामा॥ १३॥ दुश्चाराणि कलितभरिभोज्याहृष्टासवासापरितप्तगात्रा॥ त्ववतिरुद्धासविकारवक्त्रामाभि

समुक्तो निपिशाचसत्वाः ॥ १९ ॥ आकुलाभ्रांतिशीलाचमोहासवज्जुंभकेः । निद्रासकाचसततं नागसत्वेति सात्त्वताः ॥ २० ॥ उद्वेगंतिः फलं कुर्यान्नेत्रं संभ्राम
ये मुहुः ॥ अतिशुभार्थासततं काकसत्वेति सोम्यते ॥ २१ ॥ मृन्मत्तवमलायातुसततं भ्रांत्लोचनाः । दंतसंगरसंयुक्ताकापिसत्वेति तां विदुः ॥ २२ ॥ त्व
भावदुष्टवाक्यानि विप्रियासे वभाषते ॥ अथेतरागात्वा नो दोषा सत्वा तु सात्त्वताः ॥ २३ ॥ जाति सत्ता दयो येत नारीणा मन्त्रभाषितः । प्रधानप्रकृति
रियाता सुतर्वेषु संडिते ॥ २४ ॥ अथ स्त्रीणां नाशो हेतुस्त्यते ॥ पितृसरन निवासः संगतिः पुंश्रुलीभिः प्रतननमपियत्पूर्वार्द्धकं शेषं यन्त्री
॥ वसतिरपरपुंभिर्दुष्टशीलेः स्ववश्यं क्षतिमपि निजदृते यो विना नाशहेतुः ॥ २५ ॥ अथ वेराग्यहेतुः । कायलपादपि मर्मे रोगविरहोद्यो
गादिषात्स्यता पातिन्या समुपवृतादिभयतः शोकादीरिद्रादपि ॥ अथ रणानुनादिभिश्च वपुषः काठिन्यतः शंकनादोषा रणं च वृ
था प्रयाति वनिता वेराग्यमुच्चैः सदा ॥ २६ ॥ अथ विरक्तालक्षणा नि ॥ नाभिं मरुपमिभृतरि नोत्तरं संप्रयच्छति ॥ वियोगे सुखमाप्नोति
संयोगे चातिसीदति ॥ सव्यामुपगता ह्येते वदनं माहृचिं वति ॥ तन्मित्रैर्देष्टुमानं च विरक्तानाभि वांछति ॥ २७ ॥ अथ प्रीति लक्ष
णं ॥ नेसगिर्क विषयजा समासाभ्यसिकी तथा ॥ वृत्तविधेति विधेद्विदं पत्न्योः प्रीतिरुत्तमा ॥ अभ्यासविषया साध्या दंपत्योः स
हजात्वा ॥ सांज्ञानिगंडावप्रतीतिर्नेसगिर्क मता ॥ २८ ॥ मालावदनभोगाभिर्विषये वदितानुया ॥ प्रीतिर्विषयजा प्री

काष्मयोगसमस्तुताः ॥ २४ ॥ आरेवेदेवपूजादिकेलीसंगीतकर्मसु ॥ अन्नासयोगाद्यावन्निर्यातिसाम्यासिकीमताः २५ ॥ अथभोजनादिसकथा
भोजनंदिगुणंस्त्रीणांवृद्धिःकृतेचतुर्गुणं ॥ निश्चयःषड्गुणःपुंभःकामवेगस्तथाहधाः २६ ॥ अथयोनिचतुर्पं ॥ योनिरभ्यन्तरेकापि
पद्मकिंजल्ककोमलाः ॥ कापित्वाकुटिकाकीर्णाकाचिहलिवयाकुलाः २७ ॥ गोजिह्वाभरवस्पर्शाकाचिदभ्यन्तरेभवेत् ॥ पूर्वपूर्व
तेरेस्त्रासुश्रेष्ठोक्तेयाविवक्षुरो ॥ ३० ॥ योनिमध्मेतिनायेकाकामांकुशसमानसाः ॥ लिंगेनक्षोभितासैवस्त्रवेद्यारिभरंनरं ३१
कामातपनासृजतिसस्यंदशतकर्मितः ॥ वरांगरंध्राहर्दुनासिकाभंयदस्तिनरं ॥ ममथछत्रमित्याजराख्यंमदसिरयवेः ॥ योनिरं
ध्रनातिहरात्सर्वचक्रास्तिनाडिका ॥ मनोजवारीसंपूर्णास्त्रीणांतिष्ठतिसर्वदा ॥ तद्विस्मयादुनानारीप्रोभ्यतेपूर्वसारभिः ॥ ३४
॥ अथावस्थाध्यायते ॥ रेगादिश्रोतदेहविरविरहवतीमासमात्रप्रसूतागर्भालस्यावनवाज्वरयुनतनुनात्यक्तमानप्रसन्ना
॥ स्नातापुष्पावसानेनचरतिमुमयेमेघकालेवसन्नेत्रायःसंपन्नरागामृगशिभुनयनाचल्पसाधारतेस्यात् ॥ ३५ ॥
कंदर्पयुद्धेप्रथमेत्यभावाश्चरेणवृष्टिंवनितालभंतः ॥ शीघ्रंदिनीयेधृतशरीभावंपुंसोक्रमोयंविपरीतउक्तः ॥ ३६ ॥ अथ
रामभिलाषविरुभिः ॥ संगल्लुत्पलकासुखस्तनयुगंवेत्त्रेणानाद्यादेवेदन्तेनाप्यधरंदशेचाविरमेत्संजातलज्जाक्षरणं ॥ प्रा

६

प्रायश्चित्तवालकं निजवपुः संभंजते जंभते रथां वापि हरादिपश्यति च दोर्मलेहसत्पादरात् ३७ आलिङ्गेत्समं वीप्रियं प्रलपति प्रसुप्तां वा वने
प्रथक् न च भाषते स्मिन्मुखी वीडं वृथा धारयेत् ॥ अनेने व विलंबेने प्रकृतेने प्रोत्ते च कंदूय एण नारीणां सुरतेस्पृहा पुं धजनेनेः सेयेति भावेः सदाः ३८
इति श्रीमद्भाजनवध्ना विनोदाय महाकविरुद्राण्यमालिखिते नंगारंगे सामान्यधर्मनिरुपरां नाम चतुर्थस्थलः ॥ ४१ अथ वनितानां
देशधर्माण्युज्ज्वले ॥ विवित्रवेद्यां विकर्मदक्षा मुशीलिनी दंन न वाहिरक्ता ॥ मनोजसं ग्रामविनोदरम्यास्या न्यध्वदेशे प्रभवा पुरंध्री ॥
॥ उपभोगकलानुरागिणी चिरसंभोगसप्रनोषिणी ॥ कर्घ्यातनुनुष्टमानसा वनितामालवेदेशे संभवा ॥ ४२ अभिघातस्त्विष्य
न नखदंतेः पारिभलालसा ॥ वज्रुं वनहार्यमानसा वनिताभीरसमुद्रवास्मृता ३ पारिभराणालोलपारदक्षतघाते प्रवमोति सस्मृता
॥ सुकुमारतनुर्मनोरमा सुरतेन न्याभिचादुका मिनी ॥ ४३ मृदीदुराचारता वहन्ती रतातिमुच्चैरेपिनर्दक्ष्णा ॥ त्रपाविहीनानि मनो
मोगीत्यादंधदेशे प्रभवा पुरंध्री ॥ ४४ नितान्तकंदू निमुनस्मरालयाद्रवंति चन्द्रध्वजघातनाशिरं ॥ रतिप्रयोगचतुराश्च योषितः
प्रकीर्तिताः कोशलराष्ट्रसंभवा ॥ ४५ इषडा समनोरमाश्च नितरां सोक्षपवा विभ्रमानिर्लज्जी अपला कलापुकुशला गाढानु
रगाचिना ॥ नार्घ्याः पादलिपुत्रयाश्च महाराष्ट्रवाः संततं नानावेषविनोदभावसिकाः संकीर्तिताः पंडितैः ॥ ४६ कुभुममृ

उपारीराचुं वनालिंगनो दो वज्ररथनभावाकस्वेहा विरक्ता विषमविशिवयुद्धे त्ना के वेगा पुरंधी भवति तरलेनेत्रा अंगजोगोडजाव विपरी
 तरनाभिलाषिणी गतलज्जानखदं नोषिणी ॥ नितरा मुरागशालिनी मदनार्त्तकथिते वसुक्तली ॥ प्रियंवदा कोमलेदहवध्री भूश
 क्वंतिस्मारेकेलिरंगे ॥ विलासदक्षा प्रचुरा नुरागा स्यात्का मते देशभवा पुरंधी ॥ १॥ निजदोषानि गोपयन् रताः परदोषग्रहणे मुतस्यराः
 वनितावनवा ससंभवा दृढे हाः पारकीर्तिना बुधैः ॥ २॥ उपभोगरा सुलोचना लघुसंभोगविधिप्रतोषिणी ॥ भवेवधरा विव
 क्षणा कथिता सारबलुगर्जनी बुधैः ॥ ३॥ अचण्डवेगा अतिकष्टसाध्याः सुकोपनाश्चञ्चलनेत्रपाताः ॥ भवन्ति दुष्टा किल सिंधुजाना अ
 वन्ति वारुणिकभवा पुरंधी ॥ ४॥ नानोपभोगरसिकारभिरंगदक्षा प्रोत्सुल्लेपमन्यमा प्रियवदरागाः ॥ कंदर्पद्वयपरिदीपनभावशीलाः
 मेया बुधैर्दुर्गतिरबलुनी मुक्ताः ॥ ५॥ संभोगशिक्षाः कुशलाः सलज्जाः प्रियोपभोगा अतिवडवेगाः ॥ मनोरमा पुष्पपुरप्रसूता
 स्फुरंगजा प्राप्ता निलंगजाश्च ॥ ६॥ मृद्वः सुवाचालघुभोगसाध्याः ससाहसा वीरभयत्रपाश्च ॥ समानरूपाः प्रविडप्रसूताः सुव्री
 रभेदे मलनेयवनायः ॥ ७॥ नरवादिनीना सफला विहीना संभोगसमर्दनजातरेवा ॥ स्वभावताडुष्टमताः प्रवृंशः कांको जपोड
 प्रभवा पुरंधी ॥ ८॥ दुर्गंधिगात्रालघुभोगतृष्टाः ससेवना श्लेषभवा विहीनाः स्निग्धांगनाः पर्वतजाश्च गायीगाध्याश्च काश्म

रामवास्तवैव. १॥ जात्यादितात्पर्यमिति कश्चन एव यत्तु तात्पर्यं नः सकलकामकलाप्रवीणः ॥ संतोषयेच्च सततं सुरतप्रयोगैः प्रारोहः समस्तमुपजाति सका
मिनीनाम् ॥ १॥ इति श्रीमध्वनाम्नवद्विनीतोदायमहाकविकृष्णायामध्वनाधिरचिते नृगारंगदेशानिधिमोदिनित्परां नामध्वनमस्थलः ॥ अथ
प्रवणादिजोगानित्परा ॥ प्रोगेवपुंसः सुरतेनयावन्नारीद्वेप्रोगेकलं वनावत ॥ अतोबुधैः कामकलाप्रवीणैः कार्यः प्रयत्नो वनिताप्रवते
॥ १॥ जात्यादिताम्पुंजैयं साकाशविशेषतः ॥ अतएवातिमोक्षं कलापीनो गौचरा ॥ २॥ तस्मात्लोकहिताधीयदंपत्योः सुरवस्त्रिये ॥
नो नोषधविधानेन इवशुक्तिरुदीर्यते ॥ ३॥ मधुना सहितं योषं चुरोयिस्वरंगके ॥ निक्षिप्यते न नांगी सापुंसः प्राग्प्रवतां व्रजेत् ॥ ४॥ भु
वंशं करवी जंवेजाती सविमर्दिनम् ॥ वरंगमध्वनाधिपन्नारी संज्ञावयेदुतं ॥ ५॥ चिंवाकलं ससिंदूरमाक्षिकेन समन्वितं ॥ क्षिप्यं गृह्यं
ते योषां प्रोगेवप्रवतां नयेत् ॥ ६॥ कर्पूरं कनाशं पुवी जंवेति त्रिभिः सह ॥ मक्षौ डौलं प्रालिङ्गस्तु नरः संज्ञावयेद्विधां ॥ ७॥ मध्वज्याग
स्त्यवत्रोत्तरसंमर्दिनेन च ॥ टंकेन मध्वजं लिप्त्वा दावयेदवलानरः ॥ ८॥ जीर्णो गृह्यं चिह्निकाफलं च योषारजः क्षौद्रचित्तं स
मां स ॥ एभिर्ध्वजिंयः परिलिप्यलिंगे कुर्यात्सरेन धुनिमंगनानां ॥ ९॥ मास्त्रिकनकवीर्यैः पिप्ललीलो प्रयुक्ते विमलमधुविमिश्रौ
मीनबोलिप्रालिङ्गः ॥ स्मरसमरविलासे कष्टसाध्वनारी प्रयगतरतरागां संविदध्यादवस्थां ॥ १०॥ अथ तन्मनविधिः ॥ पतनान्न
मदनां भसश्चरापरितोषो न भवेद्विलासिनीनां ॥ सुरगोत्सवसिद्धिहेतवेतदयं तन्मविधिर्निरूप्यते ॥ ११॥ लज्जालुमूलगे

क्षीरेव-क्षीरेण वा पुनः पृष्ठास्वपादौ संलिप्य चिराद्दीजं न मुंचति ॥ १२॥ अथ कौमुभंते लेन वक्त्रा भ्रजसा पिवा ॥ लिप्स पादः पुमान्नेतो न
जहाति ते त्वरा ॥ १३॥ सितायाः का कजं घायामूलं स्वेता ज्ञे केशरं ॥ क्षौद्रेण नाभिसंलेपाद्दीजं तं भक्तिका मिनः ॥ १४॥ संपाकं शंभुर्वीजं च
कर्कशं समं सकं ॥ मधुना लेपयेन्नाभौ यः सर्वं जं न मुंचति ॥ १५॥ सितं को किल गात्रं ध्वं वीजं पुष्पो धृतं कंदो ॥ वक्रं लोहितं स्त्रेण
वीजं तं भक्तो मतः ॥ १६॥ सप्तपर्णं स्ववीजं वारविदो रसमुद्धृतं ॥ वक्रं धृतं नृणां वीजं तं भ्रातृपुराते विरं ॥ १७॥ स्वेते पुष्पा मूलं वा पु
ष्पा कर्कशा पयः कंदो ॥ कम्पावर्तितं स्त्रेण वध्ना तिस्रभजे विरं ॥ १८॥ वीजं सितं पिकात्पुष्पं वटक्षीरेण पेक्षितं ॥ कजं वीजं मध्व
स्थं तं भनं वदेने धृतं ॥ १९॥ अथ वा जं करणं ॥ शक्ते रभावात्तं भादि सर्वं मेवा प्रयाजुकं ॥ अतः शरीरपृष्ठा ध्वं वा जीकरणा मु
च्यते ॥ २०॥ पूरणं विदार्याः स्त्रेसे भां विनं भानुशो विनं ॥ मध्वाज्यमिश्रितं लीक्षा भजते वनिता दश ॥ २१॥ स्त्रेसे भां विनं धा
त्री पूर्णमाज्यसितान्वितं ॥ क्षौद्रेण नाभिसंलेपाद्दृष्टे पितरणा मते ॥ २२॥ कपिगोक्षुरगोरक्षुक्षलानां गवला भवं ॥ पूरणं
च शतपत्राया पीतं क्षौद्रेण पेक्षितं ॥ २३॥ सितासीधितिगोक्षीरे मावा संधाव्यं शोभयेत् ॥ भानुप्रादेः पुनस्त्रेसां पूरणं स्पष्ट
कं भुम् ॥ २४॥ कम्पा धृते न तं साध्यं प्रदोषं भक्षयेत्सदा ॥ पृष्ठापि प्रवला भत्वा वनिता नौ शतं व्रजेत् ॥ २५॥ वीजं सितं पिका
त्पुष्पं तुंडुकाः षष्टिकोद्रवाः ॥ द्वयोः कर्षलिह नूरात्रो मधुना दृढतां व्रजेत् ॥ २६॥ शतपत्रारसं सर्पितुल्यं तदृशधा पयः

इत्तासंसाधिनं शौद्रं मिताभ्यां यो हिकं करं ॥ मृताय त्रिफला ज्येष्ठी चरुं मधुघृतान् चिते ॥ दिनोत्ते लोहितो नित्यं स नारीं तुरते जयेत् ॥ अथ
लिंगाभूलीकरणं ॥ लघुसूक्ष्मेण लिंगे ननु वतुष्यं नियोषितं ॥ अतस्तत्प्रीतये वक्षेः स्थलीकरणमुत्तमं ॥ २८ ॥ वला नागवला कुहववादिद
विष्णुलीलावाजिगंधाहयारिपुरितिसर्वसमाशकं ॥ सुंरुपा नवनीतेन लिंगलेपो विधीयते ॥ मुहूर्तादिपि सूक्ष्मं वाजिलिंगसमं भवेत् ॥ ३
जातीरसशिलाकुहव्योषाटंकनचूरकैः ॥ निलते लयुते लेपास्त्रिंशो वृद्धिं प्रजायते ॥ ३२ ॥ स्रंधवं मरिचं कुहं वृहतीवरमंजरी ॥ हय
गंधायवाभाषाः पिप्पलीगोराशर्षपाः ॥ ३३ ॥ निलाश्वेतानि संपेक्ष्य मधुनोद्धर्तनं बुधः ॥ प्रयोजयेत्कलिका लिकलिंगविद्वद्भिः ॥
३४ ॥ भल्लान्तं रुद्रमूलवरुणं नलिनीदलमेव च ॥ दग्धातद्रूपमृहती कलने येनां भस्मासह ॥ ३५ ॥ महिषीगोमयेः पर्वघृष्टालिंगवि
लेपयेत् ॥ नक्षत्राणां मृशालाकारं दंडं चैव भवेद्दलं ॥ ३६ ॥ लोप्रकाशसिमातंगवला कल्के त्रिलोचनं ॥ तेलं संसाधितं लिंगं या
गिकं विवर्द्धनम् ॥ ३७ ॥ अथ योनि संकीर्णविधानं ॥ प्रोक्तानवप्रसूतानां श्लथं गुह्यं गतं च ॥ प्रमाणतस्तत्संकोचं विधिं
संक्षेपतो ब्रुवे ॥ ३८ ॥ सनातं कमलं पिष्ट्वा मयसा कारयेद्दण्डं ॥ तां निधाय क्षणं यो नो वृद्धा पित्या कुमारीका ॥ ३९ ॥ देवदा
हनिशा जुगं सरसीतुहकेशरैः ॥ मलिप्तं मदनं च न संकोचं परमं व्रजेत् ॥ ४० ॥ लिप्तापिका त्वया जे श्वनारि विहं मरालयं ॥

नियमेन परं गां वरं गंगं लभते गता-४३ त्रिकला धातुकी पुष्पं जं शतकुम्भैः समैः। सक्षौ डै लिमगुद्यावक ये वजरती भवेत् ४३ कदु तुं वि
भवे वीजैः सलो प्रेम्मा मंदिरम् ॥ लिप्ता नरः प्रेम्मा पि प्रवंकं ये वजायते ४२ वाजिगंधाववा म्मोयं न शेंदी वर कुष्टकेः ॥ तोय पिष्टे
स्मरुगां लिप्तां गां वरं भवेत् ४४ मधुना काष्ठसोरगालक्षेन मधुना सह ॥ वरं गं धरितं वन दन्तं दन्तं वजेत् ४४ अथ यो नि
मंरुकाः ॥ लवं गं शपि पं ने लं जानी पुष्पैः प्रसादयेत् ॥ नारी गुह्यं तदभ्यंगं सुगंधः सुरते भवेत् ४५ सरदा हति लारि शदा डि
मंजन कांचने जने लं सुनिद्रमभ्यंगं धो भिं सुभितां नयेत् ४६ अथ लोमशातनं ॥ कदुने ले नाग चूरं लिप्ता सप्ताह मा
नये ॥ निधेयं मदनं नु यो नि लोमानि यो जितः ४७ मसाहं भावितं शं वं भस्मं भां भसा नूलः ॥ ताले न युक्तं हरितो
नि लोमा य हारकं ४८ हरिताले पलाशस्य भस्मं भाजला चितं ॥ एतस्य लेपा लोमानि नरो हन्ति कदाचन ४९ ॥
अथ नष्ट पुष्पसमुद्र विधिः ॥ भृष्टं यो रति स्मृती पत्रं यवा पुष्पं च वारिणा ॥ पिष्ट्वा पिबति सा भूयो नष्ट पुष्पं प्राविंदति ॥
५० तं डूला देव काष्ठं च दूर्वा पत्रं समं त्रयं ॥ वारि पिष्ट्वा पिबेद्या च नष्ट पुष्पं लभेत् सा ५० अथ पुष्पाधिक्य निवा
रणं ॥ पथ्यार सांजनं धत्री त्रयं पिष्ट्वा भसा समं ॥ विवेद्या तं कं पुष्पं सप्ताहं परिनाशयेत् ॥ कपिस्थं कं पुष्पं

चममांसं मधुना सह **ली** ठं सप्ताहमाधिकं पुष्पस्योपशमं नयेत् **॥ ५२ ॥** अथ गभधानः **॥** कृष्णकाञ्चननाम्राणां मत्स्यक्षोऽङ्गान्वितं महात् **॥** ली
ठं पुष्पांते केश्वीभिः क्षेत्रादिपरां दशोत् **॥ ५३ ॥** नागकेशाचरणैश्च स्नातो येन पिवेत् सह **॥** क्षीरभृत्संसर्गा कर्मधत्ते गमाध्वं **॥ ५४ ॥** वा
जिगंधामृतासाक्षात्काथं स्नानदिने पिवेत् **॥** सापि पुंयोगतो नारी गभधत्ते न संशयः **॥ ५५ ॥** वीजपूरस्य मूलं वा क्षीरं सद्य घृतान्वितं **॥**
एत्रो मरुं पिवेद्यानु गभधत्ते न संशयः **॥ ५६ ॥** भृगवे रोषणं धुद्राकराण केसरै रजः **॥** गोघृतेन पिवेद्यानु वंध्यापिलं भते सुतं **॥ ५७ ॥**
पुष्पोद्धृतं लक्ष्मणा न मूलं भक्ती निवेशितं **॥** पिवेद्युतेन सागभधत्ते क्षीराशभा दुर्व **॥ ५८ ॥** वीजपूरस्य मूलं वा क्षीरं सद्य घृतान्वि
तं **॥** जंतो मरुः पिवेद्यासागभधत्ते न संशयः **॥ ५९ ॥** पुष्पोद्धृतं श्वेतवला मूलं कर्षवंतत्समं **॥** जिह्वै र्द्वि रं सिताया लुपत्न
मेकं विमिश्रयेत् **॥ ६० ॥** पृष्टांगो रेकवर्णि याः सवत्सायाश्च गोपयः **॥** आदाया क्षिप्वा तन्मध्ये पिवेत् स्नाता वरांगना
नखोदत्तदिने किञ्चिदधराजो पातं व्रजेत् **॥** कामः क्षीरोदनं नक्षे कृभि र्णीत्याद संशयः **॥ ६१ ॥** अथांगना त्रान विधिः
॥ कुलालपाणि संलग्नः पीकक्षो द्रममन्वितः **॥** अजः क्षीरेण संपीता गभंस्त्रिभूकरं प्लवं **॥ ६२ ॥** ज्येष्ठी सवरधात्री
च चरणं पीतं तं यो न्वितं **॥** सप्ताहं चाले तं गभं स्त्रीणां संस्तं भयेद्भवे **॥ ६३ ॥** कंदलो हित पद्मस्य क्षीराज्यमधु संयुतं **॥**

सुयकशीतलंरुतासप्राहमंगनापिवेत् । **६५॥** गमश्चादंनथावांतिंभूलंकोशंत्रियोषजे । अन्पांश्वहवोरोगान्नाशयेन्नात्रसंशयः ॥
 अथसुरवप्रसवाविधिः ॥ मातुलंगंमधुकोथंभूरंमधुघृतान्विनमः ॥ पीत्वासूतेसुखंनारीशीघ्रमेवनसंशयः ॥ **६७॥** गृहधूमं
 समादायपिवेत्पर्युष्मिताभसा ॥ **६८॥** मासासूतेसुखंनेवशीघ्रमेववरंगना ॥ **६९॥** एविवोरेगृहीतस्यगुंजामूलंसबंधनात् ॥
 नीलसूत्रेःकटोमृद्भिजायेतेप्रसवत्तरा ॥ **७०॥** मंत्रः ॥ ॐ नमश्चसयमथवाहिवालिवालम्पोदरीमुंचमुंचलघुत्वाहा ॥
७१॥ इतिमंत्रेणसंजप्तंघातुंदेयंजलंवुधेः ॥ **७२॥** ततंगनासुखंशीघ्रंमंत्रराजप्रसादतः ॥ **७३॥** अथबंध्यातापादाने ॥ गुडंवे
 हायतंजातिपलमात्रंनुनित्पशः ॥ नासाधंसाभवेदंध्यायावदायुर्नसंशयः ॥ **७४॥** नवतोयेनसकाथंमूलमाग्नितरोद्भवे ॥
 पुष्यावसानेत्रिदिनंपीत्वाबंध्याभिजायते ॥ **७५॥** कदंबस्यकूलंपादंमक्षिकायादिनत्रयं ॥ पीत्वागुह्योदकेनेवबंध्या
 त्वंप्रतिपादयेत् ॥ **७६॥** चन्दनंशर्बपाश्चैवशर्करासमभागयोः ॥ तंडुलोदकेनपीत्वागुह्योदकेनपशति ॥ **७७॥** रक्षो
 भूतहर्त्राजानिपलाहंतंडुलाभसा ॥ कृतोपीतंतुसप्राहदंध्याकुर्यान्मृगीदृशा ॥ **७८॥** अथकेशोद्भवंजनविधिः ॥ गन्धे
 नयेयमापिहंतिलपुष्पसगोक्षुरं ॥ सप्राहलेपनाकुर्यात्केशान्दीर्घान्वहूनपि ॥ **७९॥** दंतीसावरकलेकनति

निर्वृते तेलं तिलोद्भवं ॥ यातं कार्ष्णि त्रिवर्तं केशानाहं विलेपनात् ॥ ७८ ॥ गुंजाफलं रजःशोभां युक्तं लेपाच्चिह्नं त्वलं ॥ इन्द्रलुप्तं तथा केशावाहरो ह्य
राकराणं ॥ ७९ ॥ उभेन दंतं मुष्णं दृष्ट्वा पिष्ट्वा तत्र प्रलेपयेत् ॥ इन्द्रलुप्तं क्षयं याति केशा रोहंति शरीराः ॥ ८० ॥ आश्रयप्रसूतं त्रिफला त्वकं पांड
वतरो रपि ॥ पिंडारकं वेति कं कौस्तिलं तेलं प्रसाधयेत् ॥ नीलं तेलमिति रज्ज्वातं केशं संजनं परं ॥ क्षिप्तो न हंसे यश्चो निधुवं मेव किं तां
व्रजेत् ॥ ८१ ॥ माजुफलं करुणं वेली सिंधवेः सारनालके ॥ पिष्ट्वा शिरो रहालिप्ताः श्यामवर्णा भवेत्पलं ॥ ८२ ॥ निर्वृते तेलं फलं नित्यं मा
से कं योपिवेत्भरः ॥ भुक्ताः केशाः क्रमेणैव तस्य यां स्पलितुल्यताम् ॥ ८३ ॥ गोरेचनाः कृद्वा तिलाः काकमावीशतावरी ॥ अमी
भिश्चिकुरालिप्ताः श्यामतां याति सत्वरं ॥ ८४ ॥ अथ केशश्चैती करणं ॥ तिलानां मुहुडुग्धेन भावितानां तु यद्भवेत् ॥ तेलं तल्ले
पनं केशाः स्फटिकाभा भवंति हि ॥ ८५ ॥ वज्रक्षीरेण याधात्री भावितं मज्जना तथा ॥ तक्षणादेव मर्त्यानां निपतंति त्वसं
वाः ॥ ८६ ॥ अथ मुरवकं कनिवारणं ॥ वन्वासा वरुणा नामां लेपलाघो वलोद्भवाः ॥ मुरवस्थाः पीडका यांति नाना र्थैः क्षयं
हात् ॥ ८७ ॥ कं केशाः मलेर्वा अक्षीरपिष्टे विलेपयेत् ॥ मुरवस्थस्यापि पीडया नाशं गच्छन्मशं मयः ॥ ८८ ॥ लोधांसे धवसि
धार्थं वानां पारिलेपनात् ॥ गंडस्थाः पीडया यांति देहिनां संक्षयं क्रमात् ॥ ८९ ॥ अथ मुरवनीलहरणं ॥ तिलविज्जीर

सिद्धार्थान्निष्ठाक्षोरालेपयेत्तद्यः सप्रीहंजयेन्नीलीचन्द्रवदनीमवेत्त॥ १०॥ गोरिकंशोणिज्जिह्वीविमेद्यनादनिशादयं॥ पिष्ट्वांभंभसा
 लेपात्सप्रीहंनीलिकांजयेत्॥ ११॥ अथकुचसंस्कारः॥ वाजिगंधाक्वाकुष्ठकरुणाश्चारिलवंगकं॥ नवनीतं वृक्षमिश्रं लेपात्कुचोक्त
 चान्वहन्॥ १२॥ कोलमज्जाह्वारिश्च॥ जगत्पवशासमा॥ एतेषां मदनास्त्रीणां कुचाः संपांतिपीनतां॥ १३॥ सपत्नीरससंति
 चिंकुदुर्तेलं विलेपनात्॥ मतिता वपि संप्रकुर्यात्पीनोत्तुंगो कुचोत्थियष्ट॥ १४॥ दाडिमी कल्कसंविद्धं कुदुर्तेलं विमदनात्॥ तन्नो
 वास्तरेपीनो नित्यं कुर्यान्मृगीदृशः॥ १५॥ तिलतेलं श्वंगव्यं च तं वार्कषयः समं॥ वलाशपा मलतायोषं लज्जालुश्च निशा
 दयं॥ १६॥ एतेषां कल्कसंति पंचेन्द्राग्निता सुधीः॥ तैश्च शपत कुचाः स्त्रीणां शीघ्रं याति विषालता॥ १७॥ वलातं दुर्लभं य
 नं तेलमेतत्पि वेद्यदि॥ पीनोत्तुंगो कुचो तस्मान्नपतंतिकदाचन॥ १८॥ इति श्रीमद्वैद्यनाथनवधनविनोदाय मूलकविक
 ल्पाद्यमल विरचिते नंगरंगेद्रवणादियोगनित्यमपुंगवमवस्थलः॥ १९॥ अथ वशीकरणं दिक्कं निरूप्यते॥ सारमु
 दृत्य संक्षेपाद्वशीकरणमोहने॥ कामीनां श्रीतिजननं किं विदत्रे निगद्यते॥ २०॥ तत्रोरो निलकः॥ लज्जालुमधुकंधी व्यं
 नलिनी मूलमेव च॥ एतत्पिष्ट्वात्त्ववीर्यं पुं कुर्याच्च निलकं पुमान्॥ २१॥ नक्षत्राणां देवनयति वशातां भुवनत्रयम्॥ वा
 य्वायनेन मुनिना प्रोक्तो योगो यमुत्तमम्॥ २२॥ सिताक मूलमं जिह्वाक्वा मुह्यं स कुष्ठकं॥ स्त्रीयोनिशोणिं तेने

तदकीरुत्वाललाटके ॥ ४॥ अमंतिरुक्तास्तेयः सलोकनयंक्षरागात् नयतिस्ववशं प्रातः सुविमोदने भुवि ॥ तगरं विष्पलीमलं मेघशृंगकि
रुगजदा ॥ ५॥ एतत्समं वपुं चो गमलो नैवैकतां सुधीः ॥ ६॥ मधुना तिलकं कुर्वाद्यः क्षोणी सुतवासरे ॥ जगत्सर्वं वशीकुर्व्यात्स पुमान्मात्रं संशयः ॥
७॥ गोरे वनां वसं भाव्यस्व पुष्पाधिरे रायः ॥ कुर्वन्निनिलकं भाले सापानि मोहयेद्दृशी ॥ ८॥ अथांजनविधिः ॥ महाहृदि दिने यत्पुनश्च
नेन सस्त्रके ॥ पतितं कज्जलं ग्राह्यं मोहयेन्नयनां भुजां ॥ ९॥ रेवनां केशां कम्पाशिलावेभिर्विलोचने ॥ योजयेद्दृष्टिपथं सर्वमेव
विमोहयेत् ॥ १०॥ गालीसकुट्टनगोरे लिप्त्वा क्षोणी सुवर्निकिं ॥ सिद्धार्थं तैले निक्षिप्य कज्जलं नरसत्तके ॥ ११॥ पानयेदं जनान्
सर्वं ह्युवनत्रये ॥ दृष्टिगोभ्रमापातः सर्वो भवति दासवत् ॥ १२॥ शिलाकिंजल्कफलिनी रेवनानां तथांजनान् ॥ पुष्पाकं
मोगोदहितं दंपत्यो मोहने परं ॥ १३॥ अथ चूर्णविधिः ॥ काकजं घासिना पक्षो ध्रुमैः कुट्टमुत्कली ॥ मूलं तगरं जंवे कचूरं
क्षिप्रं विमोहयेत् ॥ १४॥ वान्पातिकादलं मुं सोमलं मालाशवत्पच ॥ यक्षाबलादिदं परं दिने प्रशिखि मोहनम् ॥
सत्रं दंष्ट्रिवाक्षं च मक्षोद्रेयसमांशकं ॥ अमीषां शिखिप्रचूर्णं मोहकं परं ॥ १५॥ अथ मक्षणाविधिः ॥ अत्रा
गि सर्वानिः काशपर्वजरी दोदं कुजे ॥ पूरयित्वा स्ववीर्येण सारावयुगले क्षिपेत् ॥ १६॥ मृद्रां कृत्वा नदे कोत्ते सप्राहं धा
रयेत्सुधीः ॥ पञ्चान्निः काशपर्वं विष्पवटी कृत्वा विशोद्येत् ॥ १७॥ साभक्षणाविधानेन दीयमाना परस्परं ॥ दंष्ट्रा

मीरुजनुनी कीर्तिना बटिकोत्रमा ॥ १५ ॥ अथ लेखविधिः ॥ यः खेतः समादाय रतांते सव्यपाणिना ॥ वामपादे त्रिप्योले मेः सातस्य वशगा भवेत् ॥
 द्याभोगशेषे कान्तस्य लिंगं वामांघ्रिना स्पृशेत् ॥ यावदायुर्म वेन स्य सतस्या नात्र संशयः ॥ २० ॥ कपोतविद्या सिद्धय मधुकेः सप्तभागिकेः ॥
 लिङ्गालिङ्गं भजे द्यासा वशगा सा वरांगना ॥ २२ ॥ घनसारं सभल्लूके मेदवं मधुना सह ॥ विद्यालिङ्गा ध्वजं यो च भजे ते स वशी भवेत् ॥
 २३ ॥ अथ धूपविधिः ॥ चन्दनं कुंकुमं वाघ्रिः कामांगुलुभं जले ॥ देवदाहं च संविष्य मधुना सह मिश्रयेत् ॥ २४ ॥ चिन्तामणि तितिरा
 तो धूपः परममोहनं ॥ एवः प्रयुक्तो विधिना सर्वकारिणि साधयेत् ॥ २५ ॥ एलासर्प सन्निधे चन्दनं युवती वचा ॥ श्रीगविमिः समे
 धं पातु सर्वविधं विमोहयेत् ॥ अथ कामेश्वर मंत्रः ॥ कै। प्रा। कामेश्वरे का प्रणवादितां वुं। आनया भनय मे वं वशीतां कं।
 ततः पदं ॥ २६ ॥ अयं कामेश्वरो मंत्रः कदं वकुभुमेः सह ॥ पलाशकुभुमे वाध संजप्नो युन संत्वया ॥ २७ ॥ तथा दशांशहोमेन सव
 सिद्धिः प्रदं सतः ॥ अनेन जप्त्वा मुखादिदत्तं परममोहनं ॥ २८ ॥ अथ चामुंडा मंत्रः ॥ ॐ ॥ वामुंडे मोहमाय वशतां नथ
 वामुंडा कीर्त्तना ॥ पदान्त इत्युक्तं चामुंडा मंत्र उतमः ॥ ३० ॥ पलाशकुभुमे रत्नक्षीजत्वा दशांशतः

शान्तः होमेन वासुविधौ सर्वसिद्धिप्रदति ॥ ३५ ॥ इति मंत्रेण जप्त्वा निसप्रधा कुशमाश्रित ॥ इति निबश गां कुर्युः कापिनीनात्र संशयः
॥ ३६ ॥ अथ पद्मिनीवशीकरणं ॥ कामेश्वरपदपूर्णे मां कां हृथ्य मोहय ॥ स्वाहान्तं क्रमतो मंत्रं नागवध्नीदले लिखेत् ॥ पुष्पेणाम
धुपुक्तेन राविद्वारे निमंत्रते ॥ शतधा दीपमानं तत्पद्मिनीवशतां नयेत् ॥ ३७ ॥ अथ वित्रिणीवशीकरणं ॥ उकारवित्तं प्रोक्तं विहंगम
पदद्वयं ॥ कामदेवाय तस्मै वत्सो ह्येतत्त्रुमनोभवः ॥ ३८ ॥ विष्णुजातिफलं रंभाफलं तोयेन भाषयेत् ॥ संशोष्य भानुकरेणे
नागवध्नीदले क्षिपेत् ॥ निमंत्रात्तेन मंत्रेण राविद्वारे प्रदापयेत् ॥ एतद्भक्षणमोत्रेण वित्रिणीवशतां नयेत् ॥ ३९ ॥ अथ
शंखिनीवशीकरणं ॥ श्रीनमो भवो मिनिस्वाहा तं च पदद्वयं ॥ अयं मृगाक्षि इमं मंत्रः कीर्त्तितः परवत्सरिभिः ॥ ४० ॥ मंत्रे
णेनेन संजप्तं मूलं तगात्संभव ॥ श्रीफलं चैवं संदद्याच्छंखिनीवशतां नयेत् ॥ ४१ ॥ अथ रुक्मिणीवशीकरणं ॥
ॐ कारो धिरियुग्मं च कामदेवाय चैवं नमः ॥ तस्मै स्वाहेति कथितो मंत्रश्चेष्टा मुनीश्वरे ॥ ४२ ॥ कपोतपिङ्गं संपिष्टं मधु
ना धानिमंत्रयेत् ॥ मंत्रेणेनेन तदनाक्षुत्तिनीवशतां नयेत् ॥ ४३ ॥ अथांगरागादिकं विधित्वं नरे ॥ संमूर्च्छितानुरा
गागोरत्नसुखविलासिनां ॥ कामीनां प्रीतिजननमंगरागादिकं भुवे ॥ ४४ ॥ चंदनो शरीरयद्वा त्रिलोधा अत्रैकं नृ

द्वयः। लेपः। त्वेदजैर्गंधं हरत्याशु विलासिनां ४३। विद्धाविंवाहलं लोप्रदाडिमीसप्रपत्रयोः। बल्कलप्रलोपोयमंगदुर्गंधि
 नाशनः। ४४। चिंवाकलं करं जलवर्जितं हरीतकी ॥ विल्वमूलेन कक्षादिदुर्गंधि हुरणद्वयं ॥ ४५। नागपुष्पागुहूशीकोल
 मज्जाप्रचन्दनैः। लिप्तांगं विनिहत्वाशुदुर्गंधि घर्मनाजं ४६। त्रिगोपिलुतुरः पुष्पतथाजं रूकलं तमं ॥ एते देहं नि
 र्दधे अलिप्तं घर्मं वृनाशनं ॥ ४७॥ पित्तुमंददलांभोजलोप्रदाडिमकल्कलेः। निदाघकोले लिप्तांगं घर्मवास्त्वयं नये
 त् ॥ ४८। शिरीषकेशरेशीरलोध्रैरंगविरुद्धाणात् ॥ तद्भक्षणाच्च घर्मं वृनिदाघेनेव विन्दति ॥ ४९। अथ लानां च
 सुगंधिः ॥ विल्वपत्रं मरुबकमृशोककुशुमानिव। कमात्पुष्पाणिकेतव्याः क्षिप्वाते लेनिदाघेयेत् ॥ ५०। आत
 पञ्चपुष्पाणि तनोनिष्काशयेत् ॥ महापरिमलैर्ते लं रज्जातं भोग्यं विलासिनां ॥ एलां वृत्तवस्त्रेणीमां
 सीकरैरपत्रकेः। त्नात्वा सुगंधं परमं मर्द्धजानां प्रविंदति ५१। चात्रीत्वेणीर्वनोशीरपथ्यामां सविलेपनेः।
 त्नात्वा मोलाईममितकशासोरम्पुत्रमं ५२। अथ सामान्य सुगंधिः। वन्दने लासटीपत्रलिङ्गपथ्या
 पुनायेद्देः। सामान्ये लेपयुक्तामं सुगंधिः काश्मिरेव ध्वजः ॥ ५३। कर्पूरं कुंकुमं लोप्रं स्थेणं मंजल

मंतेः। उशीरश्चतुर्भिर्लेपः स्यात्सुरभिः परः। ५५। पत्रां कुचन्दनोशीरकृष्णागुत्समुद्रवः। लेपः कृतो वृद्धं गेमुसो रभ्यं परमं दिशेत्
अथ अश्वत्थमसुगंधिः। कस्तूरिनागकुशुमंशोलेयं चन्दनं धूनः। श्रीवासः कनकावक्रोजानिस्थो एणुपरिनिष्ठाः। ५६। सुश्ल
क्ष्णानिष्टो रभित्तुनागवल्मीदलोद्भवः। रसेलेपः सुगंधो यमुक्तो योगो महः। ५७। स्यात्तोयदस्य भागं कं पथ्या भागं चतुष्ट
यं॥ अथ विक्षोणयकृष्णा एणुप्रत्येकं भागं युग्मकं॥ ५८। शिला लज्जस्य यं च स्युनवभागान् रवस्युतु॥ एभिर्लेपः सुगंधो
यं कस्तूरिदलसंश्लेषः। ५९। तत्त्वपथ्या मयं भोग्यं मांसी मांसकरं जकः। समाः त्वेणं भित्तो तत्त्वप्रत्येकं भागं युग्मकं॥ ६०
कर्पूरागं कस्तूरी जानिष्ठो एणु कस्तूरु॥ भागं त्रिकं स्यात्प्रत्येकं सर्वे रभिरिहोच्यते॥ ६१। तेलः सो रभ्यगर्भा त्विः स
र्वलोकमनोरमः। भूभुजा मेव योगो यमन्धेषा दुर्लभः स्मृतः। ६२। अथ सुखवासविधिः। यक्यत्रे लानुवत्तु एण
क्षोणे यं जानिष्ठस्य कं॥ वटिका मधुने ते मी कृत्वा वक्रं सुवासयेत्॥ ६३। मुराकिं जलक कृष्णमां र एणं लीठं हि
संध्ययोः। कर्पूरं गन्धिवदनं कुर्मा मासाद्दत्ता प्रवृ॥ ६४। कां वोजवीज कृष्णार्थं र एणं मधु घृतान्वितं॥ ओले
ठि मासं तद्वक्रं केतकी गंधकं वेत्॥ ६५। आमपत्ररसेक्षारं मार्गवृक्षमवदक्षिपेत्॥ सशोषा भागं

किरेणैः मन्त्रेनां ब्रह्मसम्पत्तं विद्वानः अतिदिनं यत्तु सुगंधित्वात्तदनुनं । सर्वेषु भववाप्तस्य योगेष्वयमनुत्तमं ६८ । इति श्री
महाभारतवैद्यनाथस्य महाकविर्कृतं ॥ १ ॥ अथ विद्वान्गणेशाय नमः ॥ १ ॥ अथ वि
वाह्यादिउपदेशः ॥ विद्याशौच्यं विवेकधैर्यसाहते भुङ्क्ते च धर्मस्थिते विद्याते धनधान्यवेभ्यो न ज्ञाता सममेकते ॥ कन्या
दोषविवाहिन्या गुणवती स प्रातः कुरु सुंदरी सद्भिः शास्त्रविधानतः स्मरकलायोग्या विवाह्या सदा ॥ १ ॥ अथ कन्यासुख
दायिनि ॥ नीलांभोत्तुपत्रकान्तिरथवास्वर्णप्रभाभासुरभृंगीर्लीलशिरोरुहाशशिमुखी सारंगसावेक्षणा ।
स्वाद्यत्प्राप्तिरिति प्रसरतसदृशी नासासुदंतावली सुभोत्रापिकभाविणी च जलजग्रीवाथ विंवाधरा ॥
चक्राक्षं कितशोणकाणि वरणाक्षो मेदरी त्वत्पुत्रं भास्त्रं भननोर मोहयुगला ओ एषा बृहत्को न्विता ॥
भ्यां च वसुनिम्नया गगनातिः शृंगान्मनिशालसाशीला ब्राह्मणकुमारिका नरवरेः कन्या विवाह्या सदा ॥

अथ कथा इति ॥ कथा विंगल केश लोचन वनी रवर्वाति दीर्घा कृशालं बोधी पृथुकंधराति वज्रमुकश्यामा धरादंतुरा ॥ वा-वा
ना विषमस्तनी दुर्गतिः सपुत्रवाको विनीहृष्टा पल्लवजिहिका तिकाठिना सशमश्रुवालो मसा ॥ निद्राशोक्वती सदा धवल
नैर्मल्यः प्रकपेधरा हास्ये वापितरंगिनी प्रभाविनी गद्वोभृशं कक्रला अंगुष्ठादधिका भवेत्तदुपगुपादे तथा नामिकाशां ता
गो धाली सृष्टोदधभवे मध्वोत्ती नाप्रिका ॥ ५ ॥ अज्ञाना गिरिपक्षिभूत हरी नक्षत्रसंज्ञा च योषो जारोग सम्राट् कलावस
वल भ्रुवध्वनी निस्त्रिपाः गंडो के मयुगा चित्तौ विदधती ही नाधिकांगी तथा दुःशीला विवाहकर्मणि सदा त्वा ज्वावला
मंडिते ॥ ६ ॥ अथ जामातृ लक्षणानि ॥ विद्यासौम्यधना अयोग्यगतिभिः त्वा नो युवा सुन्दरः संचारः सुकुलोद्रवा
मधुरवादाता दयालागर ॥ ७ ॥ गीभरी कुटुंबवा स्थिरमातेः प्रामाणिही नो वली जामाता पावो लोके कवि व
रेवं विधः सत्तमः ॥ ८ ॥ अथ तत्त्वैव इव लानि ॥ वृद्धो दुर्वसवो दया विरहितो सौम्य मित्रा पापधानं वंठो दुष्ट
कुलोद्रवश्चापि भूतो हने निवधस्य हः ॥ ९ ॥ इः कव लो निच अलमनि नि सप्रवाली नृणा निद्रुः लेहवि

वर्जितः सुमतिभिः कार्यैर्विरोधेन दृष्टः ॥ १८ ॥ अथ परस्त्री गमन निषेधः । आयुक्षयो विकलता सुपहास्यता च निन्दार्थं हानिलक्षणा-
विगतिः परत्र ॥ स्यादेव यद्यपि तेन परांगमायाः प्राहस्यथाप्यनघमिष्यपि कारणेन ॥ १९ ॥ लङ्के श्वरो जनकजाहरेण नवा-
लीना एष हारकतया प्यथ कीचकाण्यः । पांचालिकाग्रहणतो मिधूनं जगाम तच्च तसापि परदारानं न काक्षेत् २०
अथ कारणवशात् परस्त्री गमन श्राववधवमुच्यते ॥ दृष्टिप्रेमपुण्यमोषमनसि प्रोक्तो धसंकल्पको निद्रोश्चिन्ति-
तः शरीरतनुतालज्जाविनाशस्ततः । बेराग्यं विषयेष्वथो निगदितो मृत्मा दमूर्च्छाततो मृत्युः स्यादिति पंडितैः स्म-
रदशा उक्ता दशैकं क्रमात् ॥ २१ ॥ उर्वशी सुरतचिन्तया मयो संक्षयं किमु गृह्णान्नृपः । रक्षगायनि जजीवित स्य तत्सं-
भजे परवधूनका मतः ॥ २२ ॥ नारी चोन्नतयो कान्धिलवितं कान्तेन च दाम्पत्या दुःसाहं मरणं च विन्दति न दाकंद-
र्पसंमोहतः । संचिन्तेति स मागतां परवधूं त्वाधिनीं स्वेच्छया गच्छन्कापि न सर्वदा सुमते मान्निष्पाहवा-
स्य ॥ २३ ॥ अपि हि जश्रोत्रियभूपतित्रसंबंधिभायी यदि पंचमुक्ताः । सुस्वाश्वदोषाय न वेत्स्य ग-
च्छेनो पुमान् कामत एव नैव ॥ २४ ॥ अथागम्या त्रिय उच्यते ॥ कन्या प्रव्रजतां सती । त्रिवधमित्रीं गतापि

सावित्रीयात्रायावत्समायपतितोभयत्राचसंबंधिनी वृद्धाचार्यवधूश्चगर्मसहिताऽज्ञातामहापाविनीपि गाकृतमासदावुधंजनैस्त्यामादमायोधितः १५ अथद्वयउच्यते
प्राक्तकालः १६ सर्वाचविधवाधात्रीनदीशिलिनीसैरंधीप्रतिगेहिकाथरजकीदासीचसंबंधिनी बालाप्रवृजिताचमिक्षुवनितातकस्यविकेतिकामालाकारवधू
विदग्धपुत्रवैः प्रेम्णादमादितिकाः १६ अथसु १७ समाध्यालक्षणाणि नित्तर्ज्याविधवाकलासुकुवालागोष्ठीपरादुर्भगाक्लीवस्तुलकणेरकाधनारद्वे
रूपभार्यास्तुयाः दारावस्थीतिशीलिकातिचपलावंध्यामहाभानिनीप्रफगातरूपा महांविरहिणीमाध्याः सुरवेनागनाः १८ अथानुरागि
शीलक्षणाणि लज्जानभतेविमुखीचपश्येत्पादेनभूमिं विलिखेति ताच धनक्तिगात्रंकुसुतेवहास्यंदष्टाकटाक्षीनयनेविदध्यात् १९
दष्टासुरंदसास्मितस्यववाक्यंशानेवजिज्ञानुशारद्वजंतं विलोक्यतेव्याजकथाप्रसंगादुच्चैः प्रदेशंपरिदर्शयंती २० तन्मित्रवर्गेप्ररायं
विदध्यादित्यादिवातिसमरुच्यपृच्छेत् कतिस्त्रियोस्यालयगाः सुरूपाः कस्यामयं त्रेमवशांतिवते २१ मृदातीदष्टासुकुचंकरेगा
संस्फोटयेदंगुलिकासज्जं भूषाविहिंनानददातितस्मैस्वदर्शनंयाचितमप्यजसुं २२ पुष्पादिनाहीतितथातितारिसंका शयेन्मार्ष्टि
भुजंकरेगा व्याजेनगच्छेत्सदनंकरां हिंवरैषुधमंविबुवहेदिलोक्य २३ इत्यादिचिह्नैरनुरागयुक्ताज्ञाताविदग्धा मृगसावकाक्षी ॥ संत्रे

अयेनांप्रतिनिविशंकंदूतीतराकामकलाशविशाः २२ अथदुःसाध्यालक्षणाणि भर्तृस्नेहवतीरुढेकवनिताप्रेमाविहिताभृशंसेष्यधिरिसुतात्र
 पापरयुतागर्वादिभीतासिरा ज्ञायेराथवतीतथापरजनालायेविरक्तासदानिलेभायभिचारकर्मरिगुर्वैदुःखेनसाध्यास्यताः २३
 अथत्याग्यास्यानावसरः वहिवाह्यरापूषवर्गनिकटे नद्यांचदेवालयेदुर्गादीचचतुर्थेपरगृहेरूपेस्मृजानेदिवा संक्रांतौश
 शिसंक्षयेथगर दिशीषीचरात्रेवितेसंध्यायांचपरिश्रमेयुसुरतंकुर्यान्निविदाक्कचित् २४ अथविहितप्रदेशः विस्तीर्णिलिलितेसुधाध
 बलितेचित्रादिनालंकृतेरम्पेप्रोन्नतचतरेऽगुरुमहाधूपादिपुष्पाञ्चिते संगितांगविराजितेस्वभवनेदीपप्रभाभासुरेनिःशंकिसु
 रतंयथाभिलषितंकुर्यात्समंक्रांतया २५ इतिश्रीमल्लाडनवल्लविनीदायमहाकविकल्पारामल्लविरचितेऽनंगरंगेविवाहाद्य
 देशानिर्हपशांनामाद्यमः सुतः अथवाहसंभोगविधानं अतिमारुपभोगपूर्वकंसुरतंसंविदधीतक्रांतया परिरंभरामेवपंडि
 तेऽपिप्रमंतेषुनिगद्यतेष्टथा १ वृक्षादिरुढंतिलतंडुलारमंललाटकंजाघनविद्रुकारमं उरूपरुढादूयदुग्धनीरेतत्राष्टमंव
 त्रीचोरेऽस्यात् २ अथभरिरंभरालक्षणाणि वरणाकमलमेकेनांदिगाक्रम्यभर्तुरपदसरोजेनाश्रयंतितद्वै तस्मिन्निव

भुजगः ॥ अचुंबेनतांगीकथितमिहमुनिद्वैस्तद्विवृक्षादिरुद्धं ॥ भुजगुह्यविपर्ययमिथोघट्येचेन्मिथुनीसुनिश्चलं तिलतंडुलसज्ज-
कं तथापरिरंभकथयंतिसूरयः ॥ मिथोललाटाक्षिकपोलवक्रहृद्वाहुवल्लीमिथुनंघटेक रसातिरेकाघदिनिसरंगाललारिकी-
तपत्रदंतिसंतः ॥ जघनपरिसरसुशोणितेनास्वभक्तुर्निजभुजलतिक्रभांगाढमालिङ्गपरागात ललितवसनकेशाचुंबनंयत्रकुर्वात्स्यमिहपरि-
रंभाघनंतंवदति ॥ ५ स्थितिपतिमिलितनेत्रयुग्मं पश्चात्पृथग्निताकुचाभ्यां गृह्णात्पसोतामपि विद्वकाख्यमालिङ्गनंतं मुनिभिषदि-
दं ॥ ७ उदामकामोऽयि तांगनाबाहूस्तयुगंस्वोत्थुगेनयत्र आपीडयेकांतउदीरीतंतंदूरुपगुठिपरिरंभसां हि ॥ ८ शंकेषतल्पेपतिसु-
खल्लाः कांतासमालिङ्गति यत्रगाढं मिथोत्रवेराकुस्ततेनिजांगैः स्यातक्षीरनीरं परिरंभसांतत ॥ ९ अचुंबनभेदाः अधराक्षिकपो-
लमलकंवदनांतस्तत्रयुग्मकंधरे विहितानिपदानि पांडितेयपरिरंभादनुचुंबनं स्या हि १० कक्षायुग्मं सन्मथमंदिरिचनाभेदम-
लं स्मरलोलचिताः चुंबंतिलायनिषदेवासाभ्यानस्तन्य तश्चुंबनरीतिरेवा ११ गरीमुखान्तेचदनंस्वकायंसमानयेच्च

बलेनकांत शनैश्चुंबे दतिकोपयुक्तास्याच्चुंबनंतमिलिताभिधानं १२ दयितस्य निवेस्य वक्रके निजवक्रं परिचुंबिता धरि न वि-
वेदवलातदाननं स्फुरितारम्यं किल चुंबनंतदाननं स्फुरितारम्यं किल चुंबनंतदा १३ करेणाकांतस्य निमीत्यनेत्रे जिह्वा मुखान्तविनिधाय यत्र
चुंबेदिलोलापरिमिलिताक्षीत दितारम्यं कवयो वदन्ति १४ करेणाकांता चिबुकं ग्राहीत्वादशोत्पतिः पश्चिमभागवती प्रियाधरं यत्र
तुतिर्यगारम्यं शोक्तं कवीन्द्रै रक्लुचुंबनंतत् १५ दंतैर्ग्राहीत्वामदना तिलोलाधरं विचुंब्याभुदशोत्त्वभर्तुः कांतस्तदीयं कथितं मुनी-
न्द्रै रित्युत्तमोऽप्यपरिचुंबनंहि १६ आदाय दंतद्वयमाभुपत्नः करांगुलीसंपुटकेन नारी जिह्वाग्रदेशेन घटेदं दशोच्चतचुंबनं पंडि-
तसंज्ञकं स्यात् १७ प्रिया मुखं स्थाधरसंपुटेन विवेत्यतिः सापितथैव भर्तु परस्परं प्रेमरसातिरेका स्याच्चुंबनं संपुटकं तथैव
विचुंबेत्तद्वत्कांता चिरागतश्चुंबति यत्र भर्ता शोक्तं कवीन्द्रैः प्रतिबोधसंज्ञतचुंबनं सर्वरसातिरेकं १८ च धरो

कामिनीपतिवक्रोष्टयुगंस्त्रिहया परिशिष्टा विचुम्भस्यतिकथिततद्विसेमोष्टसंज्ञकं २० अथनखदानविधिः श्रीवाकरोक्तजनघन
नखद्विकक्षाहृतपाश्वर्यवन्दविषयेनखराः खरास्युः मानेनवीनसुरतेविरहेप्रवासिद्रव्यक्षयेथविरतोचमदेप्रयोयाः २१ नीरेनखा
निर्मलतोज्ज्वलतंवद्विस्तृताप्यस्फुरितत्वमेव आमद्विवेतिनखापुणानां बहक्ताः किलकामशास्त्रेः २२ अथकरेखंरुतरोमहं
समर्पितगंदुकुचाधरेषु ॥ एकर्मसंपूर्णनिखप्रभूतंविज्ञास्तेदेवदुरितंवदंति २३ श्रीवाकवेवक्रनखप्रहारोदतोद्विचंद्राव्यउदीरितोसो इ
त्येवभेदासुमुखेप्रयोयास्तदावुधामंडलकंवदंति द्विमंगुलादधिकएव नखप्रहारोद्विचंद्राव्यउदीरितोसो इ
केलिकुलाविधिज्ञाः शाहुस्तमेवतरुणास्पहितप्रभाव २४ रेखाकृतासर्वनखैरधस्तादंगुष्ठमादायउसूचकेया मयूरपादकि
लतंवदंतिसंज्ञाप्रभूतंसर्वनखैः कुचाग्रैः २५ रेखात्रयंरष्ट्रिकुचेथगुह्येकृतंभवेदुत्पलपत्रबद्यत अन्वयसंज्ञंप्रवदितितद्विस्मर्तु
प्रवासावसरेदिशंति २६ नखंप्रयुक्तंप्रणयाद्वसंज्ञैर्यदेतदेवास्तिमनोभवस्य सर्वस्वसत्पंतसुरैवकहेतुर्नोस्ति किंचिद्वरक
मिनीनां २७ अथनखविधानं नखप्रदेशेषुरदाः प्रयोयातुष्टानतां तर्जयनानिहत्वा हुंकारेणोत्कारविशेषउक्तोदंताप्यरा

कामंकलाविद्वैः २८ रागस्मृताः स्निग्धतराः समानाः घनाश्चसूक्ष्माः सशिरासभासः अपिप्रशस्ताश्चथर्वस्तुक्षाः करालवाद्यामलिनश्च
 निंदाः ३० अथरस्तिररागमात्रगंलदलेखंकिलगूढकंविदुः दशनद्वदगंडपीडनादिदमूद्रूतकमुच्यतेबुधैः ३१ दंतोद्ययोयोगिविशेषसा
 धः प्रवालपूर्वमिषिरेषुक्तः अभ्यासयोगेनसदंपतीभ्यासंसाध्यतेनामविनोदतस्तु ३२ अथरेतिलकेचकामिनांरदयुग्मेनविरवं
 डनेकते इतिविंदुस्तदीरितोत्तिलेदशनेः स्यात्किलविंदुमातकः ३३ कपोलवक्षोगलभागदेशेगंडभ्रुकंस्पादशनाग्रलेखं तं
 अंडलाकारकमंगनानामंगेषुशोभांलभतेनितातं ३४ अथस्वसाद्रादशनावलीयाकांताशरीरेक्रियतेस्त्वभर्ताप्रिष्ठानकाले
 स्यातिहेतुभूतातल्कोलवच्चप्रवदंतिविज्ञाः ३५ अथकेशग्रहणोदेशः स्निग्धाघनाः कुंचितनीलवर्णाः केशाप्रशस्तास्तस्मिन्
 जनानां प्रेमप्रदोविधिर्नैवमंदंश्राह्यानरैश्चुवनदानकाले ३६ विकुरावपरिग्रहचुंवर्तिकरयुग्मेनपतिः प्रियां यदिः समहस्तकमि
 त्थशेकतोयदिहस्तेनतरंगरंगकं ३७ परिवेष्ट्यकरेणाकुंतलाअदनात्तेयिदिधारयेत्प्रियां रतिकेतिकलापकोविदः कथयंतीति
 ३८ कर्णाप्रदेशस्तुक्चान्निग्रहपरस्परंचुवनतियत्रनारी परिभ्रंगात्सुखावतारैकामावतंससकचःग्रहः स्यात्

विशेषाः कमाययागद्वयप्रकाराः प्रसिद्धभावाद्दुःशोचदंतिनदक्षिताविल्लरसंकथाच ४० इति श्रीमध्वाऽनवध्वनिनोदायक
मध्वादि त्रैलोक्ये नारायणे वाच्यसंभोगनिरूपणां नाम नवमस्कन्धः अथ रतिभेदो निरूप्यते सात्त्वानुरूपं प्रविधाय पूर्ववित्तः पुमान्वा
वास्व विविधतथीभूतवराग्ने भजेतकांतरतिकेलिरंगे इडापिनारीभूततामुपैति प्रसारणांदूरयुगस्य साध्यः अपिभूतथा संय
तास्तुयुग्मागच्छेदुतं सुरतः प्रयोगे उत्तानकं तीर्यगथासितारख्यं स्थितं तं वेदानतकंधरं च पंचप्रकारं सुरतं प्रदिष्टं तस्य प्रभेदाः क्रमतो ब्र
ह्मः ३ अथ तत्रादावुत्तानबंधा निधाय पादोरमणासयोश्चेदुत्तानसुत्तारमते पुरंधी इति प्रबंधं समपादसंज्ञं प्रोचुस्तदा भोगवि
नदक्षाः उत्तानितायाः स्मरणं दिशेयः स्तुतस्तद्रूपद्वयमुद्धृत्वा संस्थाप्य बाह्यं कटितोरमेतकांतस्तदा स्यात्किल नागरा
मः ५ स्त्रियो हि मेकं विनिधाय भूमावस्यं स्वमौलौ निजपादयुग्मं पृथ्वा समाधा परमेतभर्ता त्रिविभ्रमाख्यं करणांतथा स्या
त् तस्य प्रसुत्तानिजपादयुग्मा मूर्द्ध्वविधत्ते रमणीकराभ्यां स्तनोर्गृहीत्वाथ भजेतकांतो बंधस्तदीकृतः स्मरन् च कनामाप्रेक्षः सदा कामि
जनस्य लोके गारी स्वयादौ दयितस्य वक्षः स्तुतो समा लिङ्गकरद्वयेन किंचिन्नतो रमते तदा सौ प्रोक्तो मुनीन्द्रेरवितारिता स्पृष्ट

१ उता नितो रुदय मध्यागामी दृढं समातिंगभजेत यत्र कांता विलासी प्रिय एव बंधः सो म्या स्व उक्तः कविभिः पुराणैः १० उरुयुगं च कमुदं
 चिदं च हं वजाक्षी भजते पतिं चेत आनंदक तिरु रराजिता तां बंधो यमुक्तः किल जंभतास्यः ११ कांतो रुयुगं परिवर्तितं वे निविड्य कामा कु
 लाचि त्रयः रमेत भर्ता यादे वेहिता रम्यं तदेव वंधु मुनयो नदंति १२ स्कंध प्रदेवो विनिधाय जंघा मेका स्त्रियो म्या मथ संविदायी
 अधो विनाय प्रवतं भर्ता यि विदारितं तत ३ विला पेनी संहत मूरु युगं कृतो र्वमा तिंगभजेत भर्ता उद्ग्रकः स्यात्
 मरुति वृमि कांतो रसिस्ते स्कु १४ अथ १५ कांता हि मे कं हृदये स्वकीये निधाय भर्ता शयने द्वितीयं
 कुं र्यादिति नीदित कीरा काक्षः नो दोगत याः परिवर्त्तनीयः १५ यद्यं ता कुंचित पाद युगं स्वनाभि देवो परिकल्प भर्ता रति
 कुं र्यादिति कर्कटारम्यं तदा क १६ रां दिष्टं १७ अथो पविष्ट बंधाः प्रेम्णा विलासं प्रसभं बहं ता विपर्यया जंघ युग स्पना
 ता रय उच्यते कथायादि पर्याय पदं प्रदेष्टं १८ स्व तु युगं तानि गतो चेद्भुजो स्व कंठे विनये नृणां क्षी कांता पि
 नित दानं वंधु रिता स्व उक्तः १९ उक्त प्रारौ यदि दं पती स्व भुजो तु कृतो र्वमा विदूष्य रस्यो स्वे रं रमेते करणां

प्रदिष्टं तदा कवीन्द्रैः फणिपाशासंज्ञं २० निधाय जंघायुगलं युवयाः स्वकीययाः कूर्परम्परिथास्याः कंठे स्वबाहुपरिणीय गहेत्यतिस्तदा संपमना
भमेतत् २१ मुखे मुखं बाहुयुगे स्वबाहुजंघादये जंघायुगं निवेश्य गहेत्यतिश्चेदिति कोर्मकं स्याद्बहिःस्थि युग्मात्परिवर्तिताख्यं २२ स्थितां स्त्रि
यंकुंचितपादयुग्मां तथैव भर्ता कृततीर्थगंगः भजेत चेत्कामकलाविदग्धो बंधंतदा युग्मपदं बंदंति २३ विलासिनी कूर्परमभ्यवर्त्ता
कटिं स्वकीयां भ्रमयन्मुहुरेव भजेत भर्तेति वितर्दिते च तन्मा कटारख्यं मुखसंगमेन २४ अथोद्धितबंधः संवेष्टियित्वा निज
कूर्परेशाना चंगनाया अतिलंघ्य कटं रतिं प्रकुर्यादिति कूर्परारख्यो बंधः प्रदिष्टः स च जानुपूर्वः २५ उक्तप्रकारे करणोपदेक
पादो भवेद्द्विगुणतो गनायाः तदा प्रतिष्ठो हरिविक्रमाख्यो बंधः प्रियोयंत रूपाजीजनानां २६ कंठे भुजाभ्यामवलंघ्य भर्तु
श्रीराजिनीरूयुगले नगाढं संवेष्ट्य कुर्याद्रतमंगनां चेदुक्तः कविन्द्रैः रतिकीर्त्तिबंधः २७ अथ व्यानतबंधः विपस्तपा
न्यं हि युगंधरणा मधो मुखी धेनुवदग्रसंस्थाः स्त्री स्यादथा स्याः कटिदेशवर्त्ता भर्ता भजे धेनुकमेव दुक्तं २८ अधो मुख
स्त्रीमस्तकदोः कुचाभ्यां भुवंगतां कामतियत्र नारी करीव भर्तारितिलोचनचित्तस्तदेव संज्ञं करणां प्रदिष्टं २९ एषा सा

करस्वगादिभादिकमपयोजकतयात्रभूरिवाः अप्रसिद्धकरगानिनोमयादितिमतिविनिंदितानिचः अथपुरुषावावंधाः ००
जातस्वावंदीक्ष्यपतिंपुरंधीस्वेच्छातएवाथरतेसुतता कंदर्पवेगाकुलितानितांतंकुर्वतितुष्टेपुरुषायतंस्तौ ३१ उत्तानसुतं
दयितंभुजाभ्यामालिङ्गलिङ्गविनिवेशयोनी भजेनितंबंपरिचालयंतीनारीतदास्याद्विपरीतबंधः ३२ सुप्तस्यपुंसोजघ-
नोपरिस्थितासंभ्रामयेसंह्रियुगंविकुंचितं चक्राकृतिः स्त्रीनरवद्विचेष्टितेतत् भ्रामराख्यंकरणांसमीरितं ३३ प्रेक्ष्यवि-
भ्रमवतीस्मरालयेभृतंलिङ्गमुपधायपुरंधी भ्रामयेत्कटिमनंगविलोलास्यात्कदाकरगामुत्कलितारखं ३४ विपरित-
रतेगशीकृतादरहासातिमनोरमानना कितवाद्यवसंगतोसिमेस्मरत्युद्विजितोसिचाप्यलं ३५ इतिमंजुबदंस्थथा
कुलामकाचकर्षणाचुंविताधरा अममीलितचारुलोचनादंबतांयातितदाविलासिनी ३६ श्लथदेहलतामिमूर्च्छ-
नादरसंमीलितलोचनोत्पलं संमवेशनितान्तनिःसहामवगच्छेदवलांदुतामिति ३७ करिणीहरिणीचगर्भिणीन-
वसूतामृतयोगिनीरुशां जरितांचकुमारिकांरतेःविपरीतेपरिवर्जसुखं ३८ अथकरताडनसीकृतोद्देशः

कामयुद्धांगयुग्मस्यात्करताऽनसीकृते तत्ताऽनंचतुर्थे किंसीकृतं पंचधा स्मृतं ३२ प्रसृतेनापहस्तेन मुष्टिना समपाशिता ताऽनं स्याच्च ॥
तुर्थे वतस्य सृष्टार्थे निशंबुवे ४० पार्श्वे गुह्ये समतलं मुष्टिपृष्ठे बथ मूर्द्धनी करणाकारं प्रसृतिकं युग्मादुध्यापहस्तकं ४१ अथ ताऽनभेदाः ४२
विपरीतरतेयदांगनाहृदि मुष्ट्या परिताऽयेत्यतिं करघातनकंतदाबुधैरितिसंतानितसंज्ञमुच्यते ४२ विस्तीर्णाहस्तेन रतीयदास्त्री-
हृन्पात्यती स्यात्सपलालसंज्ञं अंगुष्ठकेनैव कृतप्रहारो विज्ञैः सज्जः खलु विंदुमालः ४३ सांगुष्ठमध्यांगुलिकाप्रहारं शनैः पुरंध्री-
कुरुतेति रागात् यद्येषज्जः कविभिः पुराणैरातंदककुंडलनामधेयः ४३ अथ सीकृतभेदाः अपचैव क्रमतो ब्रुवे हिंकृतं स्तनितं सी-
सीकृतदूकृतं फुकृतं तथा ४४ उच्चरो मुखनासाभ्यां हिंकृतस्याभिजायते स्तनितं मेघगंधीरघोषवत्सदृशो भवेत् ४५ सीकृतं
तनुभुजगोत्वासवत्स्यादथोक्तं वेस्रविस्फोटनारीचतुल्यं स्यादथ सीकृतं ॥ ४७ ॥ मेघविंदुर्यथा तोये निपतेत द्रवाकृतिः सी-
कृतस्येति पंचैव क्रमाद्रिदाः समीरिता ४८ लावको किल कपोतहंसिकानीलकण्ठस्तसंनिभात् क्रमात् संदधाति किल हिंक-
तादिकांश्चित्रभोगसमये विलासिनी ४९ सुरते दशनकदं यदा प्रमदयोः परिखं प्रतेभृशं दयितेन तदातिरागरुक्रियते सी

कृते मंगसा तथा ५० अथ मृगमहानाथिकालक्षणाणि निखिलसुरतविहारे रंगितांगैः सपत्न्या मृगराकलुषनेत्रो निद्रया ॥
जिवितेशः सभयमधुरवाक्चंद्रातरभ्येति यस्याः कथयति भरतस्तारवंडिताख्यां पुरंधी ५१ वनिताभुवनामवेज्जनि ॥
मृदुशय्यामधिवसिनी निशि पतिभार्गविराषितेक्षणा कथिता वास-कशज्जिक्ता बुधैः ५२ सागस्तया चरणागं
यितं प्रचंडैर्वाक्यैर्निरस्य बहुकोपतस्वपश्चात् संजायते विरहतापविलासदीर्घायां तां वदंति कलहांतरिता कवी
शः ५३ मदनाकुलितातिनिस्त्रया कृतपूषा निशि गूढचारिणी सुरताय परातये वने त्वव्यस्तामभिस्तारिकां
जयुः ५४ प्रियतमपुपनेतुं प्रेम्ण यित्वेव हृतिं स्वयमतिरतिलोलायाति संकेतदेशं तदनुपति विहीना मागतां वी
क्ष्यतां पावहति बहुलताया सोऽप्यते विप्रलब्धा ५५ दयिते परदेश संस्थितेशशिपंके रुहचंदनादिभिः परिता
प्य एव यदपुः कथिता सा कविभिर्विद्योगिनी ५६ वेश्यपवासा कलकेलिकला कलापेकांतो जहाति न सकंश
मनंगलोत्पात्त यस्यास्त्रियः सुरतो सोऽस्या विवंचिता सा स्वाधीनपूवपतिकेति बुधैः प्रदिष्टा ५७ विविधकुसुम

मालाभूषितांगी मनोज्ञा सुरतरसविलोला सा नुरागा सकांते निवसति चटुलाक्षी वासगेहे चिरंयावरकविभिरीहोता सा किलोत्कंठे
 ति ५८ वासकराजा समुर्कठस्वाधीनमर्तुकास्तथा कलहांतरिताचापी विप्रलब्धाभिसारिका ५९ खंडिता प्रोक्षिता चैव
 नायकाश्चाष्टसंस्मृता ६० इत्यष्टनायिका सुविदितपरमार्थः कामशास्त्रस्य विद्वां विविधरतिविनोदः कामिनीनां मनां
 सि अनुदिनमनुरागाद्रंजयेद्यः सलीलं कलमविकलमेव प्राप्नुयाद्मानवंशः ६१ यावद्विकरमोलिगा सुरनदी गौरीत
 दद्मसि नायावत्प्रेमवती पयोधितनया वैकुण्ठनाथे हरो वेदाभ्यासरतो विशिचिरपिभूयावदिनेशः शशीभूयात्तावदनीगरी
 गकविभिः प्रीत्यै सदा कामिनां ६२ अमोभवाय विघ्नहे पुष्पवाणा यधीमहि तन्नः कामः प्रचोदयात् ॥ इति
 श्रीमल्लाडनवल्लविनोदाय महाकविकध्यासामल्लविरचितेऽनंगरंगे संभोगनिरूपणां नाम दशमस्तुतः ॥ ६३ ॥

आभा कविकाशि	
115	

ASMA ARCHIVES

२२

